

درس ششم: قوه قضائیه

۱- چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت می کنند؟ خود، خانواده، مدرسه و قانون

۲- هر فرد چگونه می تواند از خود در برابر آسیب ها و تهدیدات محافظت کند؟ هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است و باید از اعمال و رفتاری که به سلامتی بدنی و روانی او لطمه می زند، پرهیز کند. البته در این راه باید همیشه از خداوند متعال کمک بگیریم و از طریق نماز و دعا از او بخواهیم تا ما را یاری کند که در راه راست حرکت کنیم و به وسوسه های شیطانی تسلیم نشویم.

۳- پدر و مادر در تربیت فرزندان از چه حقوقی برخوردار هستند؟ پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند. آنها حق دارند تا زمانی که فرزندان مستقل نشده اند، بر فعالیت های آنها نظارت دقیق داشته باشند.

۴- قانون چگونه می تواند از افراد جامعه محافظت کند؟ قانون از حقوق همه افراد از جمله نوجوانان حمایت می کند. نیروی انتظامی (پلیس) برای برقراری امنیت و حفاظت از مردم تلاش و با کسانی که قوانین را نقض کنند، برخورد می کند.

۵- آیا پلیس برای محافظت از افراد جامعه از قدرت مطلق برخوردار است؟ پلیس قانون وضع نمی کند و قدرت نامحدود هم ندارد، بلکه پلیس نیز در چارچوب قوانین و تا جایی که قانون به او اجازه می دهد، می تواند عمل کند.

۶- نقش قوه قضائیه در کشور چیست؟ در هر جامعه ای باید نهادی وجود داشته باشد که عدالت اجتماعی را برقرار سازد، بر اجرای قوانین نظارت کند، با تخلفات برخورد کند و متخلفان را به مجازات برساند. این نهاد، «قوه قضائیه» است که پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد است.

۷- رئیس قوه قضائیه چگونه انتخاب می شود؟ بر طبق قانون اساسی، رئیس قوه قضائیه از سوی رهبر جمهوری اسلامی به مدت پنج سال انتخاب می شود.

۸- رئیس قوه قضائیه باید چه ویژگی هایی داشته باشد؟ باید فردی مجتهد، عادل، آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد.

۹- وظایف قوه قضائیه را نام ببرید؟ ۱- رسیدگی به شکایت های مردم و حل اختلافات آنها ۲- کشف جرم، تعقیب و مجازات مجرمان ۳- اقدامات مناسب برای پیشگیری از وقوع جرم ۴- گسترش عدل و آزادی های مشروع در جامعه ۵- نظارت بر حسن اجرای قوانین در سازمان ها و دستگاه های اداری ۱۰- یکی از مهم ترین وظایف قوه قضائیه چیست؟ حل کردن اختلافات مردم

۱۱- افراد از چه راه هایی می توانند اختلافات خود را حل کنند؟ در درجه اول از راه مسالمت آمیز و با گفت و گو موضوع را حل کنند و در این راه از افراد باتجربه تر و ریش سفیدان فامیل و شورای حل اختلاف محله کمک بگیرند و در صورتی که نتیجه ای حاصل نشد برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه نمایند.

۱۲- به طور کلی دعاوی که در دادگاه مطرح می شوند، به چند دسته تقسیم می شوند؟ نام ببرید؟ به دو دسته تقسیم می شوند: دعاوی (اختلافات) حقوقی و دعاوی (اختلافات) کیفری

۱۳- منظور از شکایت های کیفری چیست؟ مثال بزنید. مربوط به اعمالی است که دادگاه برای فردی

که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می کند. نمونه هایی از دعاوی کیفری:

موقعیت (۱) در یک مغازه، فردی به هنگام اختلاف بر سر موضوعی با یک مشتری دیگر شروع به توهین و فحاشی و افترا زدن به او نمود و او را با قدرت نمایی تهدید کرد. به موجب قانون، فحاشی و افترا یا قدرت نمایی، جرم است و مجازات زندان دارد.

موقعیت (۲) در محله آقای صادقی فردی در منزل شخصی اش افراد بیمار را می پذیرد و از آنها حق ویزیت دریافت می کند. این فرد مجوز نظام پزشکی ندارد. در این موقعیت نیز به موجب قانون، اگر کسی بدون داشتن مدرک، خود را پزشک، مهندس، وکیل و... معرفی کند و بخواهد از راه فریب دیگران، منافعی را به دست آورد. «غصب عنوان» نموده و این کار، جرم است و مجازات زندان دارد.

۱۴ - منظور از دعاوی حقوقی چیست؟ مثال بزنید. مربوط به اعمالی است که دادگاه مجازاتی تعیین نمی کند بلکه افراد را ملزم می کند که تکالیفشان را انجام دهند یا حقوق قانونی دیگران را بدهند. نمونه هایی از دعاوی حقوقی :

موقعیت (۳) یکی از همسایگان خانم شریفی در هنگام ساختمان سازی به طور ناخواسته، قسمتی از خانه او را با لودر خراب کرده است. در این موقعیت دادگاه، میزان ضرر و زیان را تعیین می کند و فرد باید خسارات را بپردازد.

موقعیت (۴) آقای سعیدی ادعا می کند بخشی از زمین کشاورزی آقای محسنی را خریده و در آن درخت کاری نموده است اما آقای محسنی می گوید مقدار زمین تصرف شده مطابق با سندی که تنظیم شده، نیست. در این موقعیت نیز پس از رأی دادگاه، فردی که خطا کرده، باید حقوق دیگری را به او پس دهد.

۱۵ - اختلافات در دادگاه چگونه حل می شود؟ در دادگاه، قاضی مدارک خواهان (شاکی) و خوانده را مطالعه می کند و از آنها می خواهد تا دلایل خود را بیان کنند.

۱۶ - قاضی باید چه ویژگی هایی داشته باشد؟ قاضی باید فردی عادل و آشنا با قوانین باشد.

۱۷ - به چه کسی وکیل می گویند؟ وکیل کسی است که در رشته حقوق درس خوانده و به قوانین آشناست و پروانه (اجازه نامه) وکالت دارد.

۱۸ - قبل از نوشتن شکایت چه کار باید کرد؟ افراد می توانند قبل از نوشتن شکایت در مجتمع های

قضایی، با مشاور حقوقی در آن مجتمع مشورت کنند تا بدانند چگونه شکایت خود را مطرح کنند.